

A - 156

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, April - 2019
HISTORY - II (Optional) (CBCS)
Polity, Society and Economy Under the Marathas (1600-1707)
Sub. Code : 71274

Day and Date : Saturday, 20 - 04 - 2019

Total Marks : 50

Time : 12.00 noon to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks by choosing the appropriate alternatives given below. [10]

- i) _____ looked after foreign affairs.
  - a) Sumant
  - b) Amatya
  - c) Minister
  - d) Panditrao
- ii) To write the Mahajar (Niwadapatra) of Gotsabha, it was the duty of _____.
  - a) Deshmukh
  - b) Patil
  - c) Kulkarni
  - d) Chougula
- iii) _____ kept the accounts of fort
  - a) Gadkari
  - b) Sabnis
  - c) Karkhanis
  - d) Tat-Sar-Naubat
- iv) During shivshahi period, the cultivators who owned land were called _____.
  - a) Mirasdar
  - b) Upare
  - c) Bidwai
  - d) Mukadum
- v) _____ was the head of peth.
  - a) Mahajan
  - b) Bidwai
  - c) Shete
  - d) Kotwal
- vi) The port chaul was famous for the trade of _____ in Shivshahi period.
  - a) Belel leaves
  - b) Silk
  - c) Wheat
  - d) Jaggery

P.T.O

- vii) _____ watan is also known as 'Lekhanvrutti'.
- a) patil
b) chougula
c) kulkarni
d) mahajan
- viii) _____ is the founder of Varkari sect.
- a) Saint Namdev
b) Saint Dyaneshwar
c) Saint Eknath
d) Saint Tukaram
- ix) In Shivashahi period _____% land revenue was assessed of total income.
- a) $\frac{1}{2}$
b) $\frac{2}{5}$
c) $\frac{3}{5}$
d) $\frac{1}{5}$
- x) Chh. Shivaji Maharaj readmitted _____ into Hindu religion who had become Muhammad Qulikhan.
- a) Mankoji Dahatonde
b) Netaji Palkar
c) Prataprao Gujar
d) Pilaji Prabhu

Q2) Write short notes (any four) [20]

- a) Types of forts
b) Gotsabha
c) Means of communication and transport during chh. Shivaji Maharaja's period.
d) Revolutionary changes in vatandari system done by chh. Shivaji Maharaj.
e) Pilgrimage centre Kolhapur
f) Chh. Shivaji Maharaja's welfare policies for the Rayal (subjects)

Q3) Answer the following question in detail. [10]

- a) Explain the nature of Asthapradhan Mandal and state it's features

OR

- b) Explain the nature of Agricultural system in the age of chh. Shivaji Maharaj.

Q4) Answer the following question in detail. [10]

- a) Explain the work of Varkari sect.

OR

- b) Explain the religious policy of chh. Shivaji Maharaj

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

[10]

- i) परराष्ट्र व्यवहार पाहणे हे काम .... चे होय.
अ) सुमंत
क) मंत्री
ब) अमात्य
ड) पंडितराव
- ii) गोतसभेचे 'महजर' म्हणजे निवाडापत्र लिहिण्याचे काम .... करत असे.
अ) देशमुख
क) कुलकर्णी
ब) पाटील
ड) चौगुला
- iii) किल्ल्यावरील जमा-खर्च पाहण्याचे काम .... करत असे.
अ) गडकरी
क) कारखानीस
ब) सबनीस
ड) तटसरनौबत
- iv) शिवकालीन खेड्यांमध्ये ज्यांच्या मालकीची जमीन असे त्यांना ..... असे म्हटले जाई.
अ) मिरासदार
क) बिडवई
ब) उपरे
ड) मुकादम
- v) पेठेच्या प्रमुखास ..... म्हटले जाई.
अ) महाजन
क) शेटे
ब) बिडवई
ड) कोतवाल
- vi) चौल हे बंदर शिवकाळात ..... व्यापारासाठी प्रसिद्ध होते.
अ) विड्याची पाने
क) गहु
ब) रेशीम
ड) गुळ
- vii) ..... च्या वतनास 'लेखनवृत्ती' असे म्हटले आहे.
अ) पाटील
क) कुलकर्णी
ब) चौगुला
ड) महाजन
- viii) वारकरी संप्रदायाचा पाया ..... यांनी घातला.
अ) संत नामदेव
क) संत एकनाथ
ब) संत ज्ञानेश्वर
ड) संत तुकाराम
- ix) शिवकाळात ..... टक्के शेतसारा आकारला जात होत.
अ) $\frac{1}{2}$
क) $\frac{3}{5}$
ब) $\frac{2}{5}$
ड) $\frac{1}{5}$

- x) छ. शिवाजी महाराजांनी महंमद कुलीखान झालेल्या ..... ला हिंदू धर्मात घेतले.
अ) माणकोजी दहातोंडे	ब) नेताजी पालकर
क) प्रतापराव गुजर	ड) पिलाजी प्रभु

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) किल्ल्यांचे प्रकार
 ब) गोतसभा
 क) शिवकालीन दळणवळण आणि वाहतुकीची सांधने
 ड) छ. शिवाजी महाराजांनी वतन संस्थेत केलेले क्रांतीकारी बदल
 इ) कोल्हापूर तीर्थक्षेत्र
 फ) छ. शिवाजी महाराजांनी रयतेच्या कल्याणासाठी केलेल्या उपाययोजना

प्र.3) दिर्घोत्तरी प्रश्न

[10]

- अ). अष्टप्रधान मंडळाचे स्वरूप स्पष्ट करून त्याची वैशिष्ट्ये सांगा.
 किंवा
 ब) शिवकालीन कृषी व्यवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्र.4) दिर्घोत्तरी प्रश्न

[10]

- अ) वारकरी संप्रदायाचे कार्य स्पष्ट करा.
 किंवा
 ब) छ. शिवाजी महाराजांचे धार्मिक धोरण स्पष्ट करा.

